

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus LXXXVI. De valore voti castitatis emissi à proclivi in lapsum carnis,
ejúsque commutatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

cum periculo consensus in pollutionem, neque causa delectationis appetitus sensitivi cum prava commotione spirituum vitalium; nam pollutionem simplici affectu optare, vel de ea naturaliter orta gaudere propter voluptatem, peccatum est mortale delectationis morosa, ut docent S. Anton. p. 2. tit. 6. cap. 5. Sanch. Laym. Navar. Adrian. Azor, & alii.

Porro cautè hinc procedendum est, omnique modo consulendum, ut ab ejusmodi desideriis ablineatur ob periculum consensus in

carnis delectationem: Unde rectè monet, & notat Gerlon *part. 2. oper. tract. de pollut. prop. 12.* ejusmodi simplex desiderium, aut gaudium de pollutione naturaliter proveniente, quia v. g. ad sanitatem conducere videtur, esse indicium hominis necdum castitatis perfectionem assecuti; Viri enim perfecti, & castitatis amantes ob puritatis amorem, & timorem periculi consentiendi in carnis delectationem, quàm maximè abhorrent ab omni, quamvis naturaliter proveniente, carnis impuritate, & immunditia.

C A S U S LXXXVI.

De valore voti castitatis emissi à proclivi in lapsum carnis, ejusque commutatione.

Rosina, quamvis ob graves carnis Stimulos arbitretur, utiliore sibi fore Statum conjugalem, nihilominus rata se posse, has, quas patitur, tentationes superare, emittit votum simplex castitatis; sed, cum postea animadvertat, se tentationibus sæpius succumbere, & votum violare, ejus commutationem à suo Confessario instanter petit ad effectum matrimonii contrahendi, qui proin illud commutat in jejunia, Confessiones, & communiones, ac preces quotidianas; quo facto matrimonium contrahit cum Titio, sed vix anno elapso moritur Titius maritus.

R. P. Leonardelli Soc. Jesu.

Zzz

QUÆR.

QUÆR. I. An validum sit votum castitatis emissum ab eo, qui gravibus carnis stimulis identidem vexatur?

QUÆR. II. An validum sit votum ineundi matrimonium, editum ab eo, qui ob graves carnis tentationes in perpetuo periculo versatur graviter labendi?

QUÆR. III. An Rosina, mortuo marito, & redeunte voti obligatione, teneatur exequi commutationem illam à Confessario factam?

QUÆR. IV. An, & quale peccatum sit penitere de voto facto?

499 **A**D I. Q. Tale castitatis votum invalidum, & nullum esse, censent Quintannadu, *tr. 9, sing. 12*, Bonac. *10. 2. d. 4. q. 2. p. 1. n. 21. 26*, Homobonus *Volum. 1, p. 2. resp. 28*: quare Moia valde probabilem dicit in *select. qq. 10. 1. tr. 2. q. 1. §. 1.* allegans Ledesm. aliósque Leander apud Dian. *p. 10. tr. 11. Resol. 47*. Purghab. *cent. 1. cas. 66*, aliique. Rationem dant; quia votum debet esse de meliori bono: atqui votum, de quo hîc est sermo, consideratis omnibus non est de meliori bono; hoc ipso, quòd tali homini voventi melius ac salubrius sit matrimonium, quàm abstinentia ab illo.

q. 6. Pontius de *matr. l. 6. cap. 12*, Suarez de *Relig. l. 4. c. 19*. Dian. *tr. 11. R. 47*. aliique communiter apud Gobat *tr. 10. Cas. 10*. Et Sanch. *l. c.* Ratio est; quia homini proclivi in peccata carnis matrimonium non est melius absolutè, & simpliciter, sed solum sub conditione & ex supposito, quòd uti nolit oratione, pœnitentiis, aliis remediis Deo gratioribus & acceptioribus ad vincendas tentationes: ergo si proclivis in carnis peccata, suamque fragilitatem agnosceus votum castitatis emittat, validè se obligat ad non contrahendum matrimonium, & quia sine aliis mediis castè vivere nequit, per consequens obligat se ad alia media adhibenda, quibus si utatur, cum Dei auxilio votum servare poterit. 2. Quia, cum depravata cupiditas facilè plurimos fallat, falsò putantes, non posse se continere, plurima insignia opera meritoria,

Contrà verò tale castitatis votum validum esse, docent Sanch. *li. 4. in Decal. c. 8. n. 10*. Palao *tr. 17. D. 1. p. 8. n. 14*. Valent. *D. 6.*

ritoria, & Ecclesiæ utilissima aliàs impedirentur.

500 Ex hisce duabus sententiis prior est valde probabilis. Posterior communior, ac probabilior, & in praxi consulenda, petendaque dispensatio, si emittentes talia vota, contrahere velint, prout notat etiam Trullech. adversarius l. 2. c. 2. dub. 5. cum aliis, idque ut ait Bonac. l. c. ad varia incommoda, & fraudes cavendas.

501 Ad 2. Q. Notandum est, matrimonium ex se, & ordinariè, nisi aliis vestiatur circumstantiis, non esse materiam voti, ut constat ex Apostolo 1. ad cor. 7. & Trident. Sess. 24. Can. 10. quia Status continentiae matrimonio oppositus melior, ac beatior est, si quidem animus à curis sæcularibus, & carnis voluptatibus liberum, magisque expeditum reddit ad servendum Domino Deo; votum autem est promissio melioris boni, teste S. Thom. 2. 2. q. 88. a. 2. corp. fin. quem omnes sequuntur. Dixi ex se, & nisi aliis circumstantiis vestiatur; nam 1. excipitur casus, quo ex tali matrimonio speraretur utilitas maxima totius Reipublicæ; quia v. g. ex eo pendet pax inter Christianos Principes, hæreticorum, aut infidelium conversio, vel Catholicæ Religionis conservatio in aliquo Regno &c. quia tunc utilis esset ad Dei honorem matrimonium inire. 2. Ex-

capitur casus, quo matrimonium esset in præcepto, ut si vovens sine gravi injuria, aut gravi infamatione sponsæ, & liberorum ex ea susceptorum, à sponsalibus recedere non posset, quia tunc præstantius est matrimonium, cum sit sub præcepto. An autem validum sit votum, contrahendi matrimonium, quando vovens illud assumit in remedium concupiscentiæ, eò quòd se nimis fragilem, & ad lapsum primum experiatur, dubium est, & controversum inter DD. ubi

Multi, præsertim neoterici, cum Soto l. 7. de Just. q. 1. a. 3. & Aragon. 2. 2. q. 88. a. 2. fol. 982. col. 2. censent tale votum, à proclivi in carnis lapsum editum, irritum, & nullum esse. Moventur. 1. Quia illicitum est uti matrimonio vitandæ fornicationis gratiâ, teste D. Th. 4. d. 31. q. 2. ad 2. eò quòd matrimonium non sit ad hoc institutum; ergo dirigere matrimonium ad hunc finem est peccaminosum, & per consequens votum de ineundo matrimonio ob hunc finem, irritum erit. 2. Quia obligare se voto ad superandas tentationes, ex una parte est spiritui sancto viam præcludere, ne perfectiora, & efficaciora media inspiret ad eam finem consequendum; ex altera parte ita vovens reddit se impotentem in perpetuum ad continentiae, & Religionis Statum, cum
Zzz 2 tamen

tamen tentationes illæ cessare possint, 3. Quia non obstante voto de matrimonio ineundo, licitum est taliter voventi ingredi Religionem: ergo tale votum irritum est, & minimè obligatorium.

502 Alii è contrà complures cum Cajetano 2. 2. q. 88. a. 1. dub. ult. Navar. Sum. c. 12. n. 43. Molin. ro. 1. de Just. tr. 2. D. 149. Bellarm. l. 2. de Monach. c. 14. Suarez l. 2. de voto, cap. 9. Sanch. l. 1. de matr. D. 4. n. 7. AZOR l. II. c. 14. q. 9. aliisque affirmant, votum matrimonii contrahendi ab ejusmodi homine ad peccandum pronò editum, validum esse, & obligatorium. Ratio est. 1. Quia ducere uxorem homini ad Venerem proclivi melius est, & consulendum juxta illud D. Pauli 1. ad Cor. 7. *melius est nubere, quàm uri*: ergo tale votum, tanquam de meliori bono, validum, & firmum erit. 2. Quia quid gratius Deo sit, & ad ejus honorem, non est desumendum & judicandum ex eo, quòd aliquid in universali, & in se consideratum, præstantius, & melius sit, sed quid hîc & nunc præstet, & melius sit relatè ad ipsum voventem, cum actus humani ex circumstantiis adjunctis bonitatem, aut malitiam sortiantur: atqui huic homini attentis omnibus circumstantiis melius est uxorem ducere: ergo validum erit votum.

Conf. quia quilibet doctus, & prudens Confessarius, ut ait Sanch. citt. attenda fragilitate talis hominis, lapsuümque frequentia obligaret eum ad id, nisi Religionem eligeret, etiamsi votum non emisisset: ergo multò magis voto emisso. Unde ad fundamenta contrariæ sententiæ satis probabilis.

Respondent. Ad 1. peccatum esse uti matrimonio ad vitandam fornicationem, quando alia via facilè vitari potest; secùs quando difficile esset, & arduum, uti in casu præfenti. Ad 2. R. quamvis votum matrimonii ex se majora bona impediatur; secùs tamen est in hoc homine, & spectatis præfentibus circumstantiis. Nec obest, quòd per hoc impotens efficiatur ad statum continentia; nam hoc est illi præstantius, & hîc & nunc melius. Ad 3. N. consq. nam & sponsalia, & matrimonium ratum, & votum perpetuò serviendi Xenodochio valida sunt, quamvis iis non obstantibus licitum sit Religionem profiteri.

Et hæc sententia probabilior 503 est sententiâ priore, majorique nititur autoritate.

Præplacet tamen opinio Less. l. 2. c. 40. dub. 5. Palai de oblig. voti D. 1. par. 8. Coninck tom. 2. D. 22.

22. dub. 10. Laym. l. c. qui sub distinctione respondent, ajuntque votum ineundi matrimonium, editum ab homine fragili, & in lapsum carnis propenso, non esse quidem validum absolute loquendo, & simpliciter, quia talis potest adhibere alia remedia gratiora, & sufficientia ad vivendum in Coelibatu, qui est Status melior, & perfectior Statu matrimoniali; valere autem sub conditione & suppositione, quod in tali peccandi Statu perseveret, & nolit adhibere alia media ad castè vivendum extra matrimonium. Si quidem matrimonium eà solum ratione tali homini utilis esse potest, quàm Coelibatus, quatenus est medium ad tentationes vincendas, & lapsus cavendos: atqui non est unicum medium, cum sint plura Divinæ voluntati gratiora, & acceptiora media, quæ potest adhibere: ergo si illis uti vult, non obligatur medium matrimonii assumere; adeoque solum obligari potest casu, quo nolit uti aliis mediis; quæ proin est solum quædam conditionalis obligatio, quam pro sua voluntate potest infringere; non enim talis, qui vovet matrimonium, tenetur juxta hanc sententiam absolute adhibere alia media ad castè vivendum conducentia, sed potest matrimonium adhibere: & hinc votum de matrimonio ineundo ex hypothesi, quod vovens aliis mediis uti nolit, valebit. Unde ne-

que Apostolus absolute dixit melius esse nubere, quàm uri; sed ex hypothesi; si se non continent, nubant: melius est enim nubere quàm uri.

Ad 3. Q. An redeunte obligatione prioris materiæ commutata, eò quod non integrè, sed in parte facta sit, seu in ordine duntaxat ad aliquem effectum, v. g. ad contrahendum matrimonium, extingatur obligatio materiæ subrogata? respondet Sanch. l. 4. Sum. cap. 55. n. 21. Non extingui loquendo de commutatione hujusmodi voti castitatis, secus in in aliis commutationibus temporaneis.

Rationem depromit ex tenore litterarum, quibus Pontifex Confessario facultatem concedit ad hæc vota dispensanda, ubi ait: dispensando commutes in frequentiam Sacramentalis Confessionis, singulis scilicet mensibus, vel quoties tibi videbitur, & in alia pœnitentiæ opera à te injungenda, inter quæ sint aliqua pietatis opera, quæ quotidie facere teneatur ad eum finem, ut adimplens meminisse semper possit obligationis, quâ ejusmodi voto astringebatur: atqui hujusmodi vocabula *singulis mensibus, quotidie, semper* important, inquit Sanch. quamdam perpetuitatem: ergo ex mente Pontificis sunt opera pietatis perpetuo peragenda;

da; si enim Pontifex vellet subrogationem materię non fore perpetuam, sed extingui revivifcente voto, id exprimeret, sicut expressit voti dispensationem extingui dissoluto matrimonio.

505 Verum quamquam sententia hæc secuta sit, & consulenda, opposita tamen, quam tenet Palao *l. c. D. 2. p. 18.* probabilior videtur. Ratio est; quia hæc exceptio voti castitatis nullo sufficiente fundamento probatur; cum enim regula generalis & recepta sit, ut voto principali redeunte pereat subrogatum, debuisset hæc voti castitatis commutatio clarè & manifestè excipi à regula generali; hoc autem non fit; nam per illa verba *singulis mensibus, quotidie, semper* id non exprimitur, sed potius contrarium colligi videtur; optimè enim vocabula illa explicantur de tempore, quo non redit votum; quamdiu enim votum non redit, æquum est, ut illa pietatis opera exercent quotidie, ut sic semper, id est, continuo recordetur obligationis voti, quã obstringebatur. Imò ex præfatis illis verbis potius contrarium arguitur; nam si menstrua Confessio, & quotidiana piorum operum exercitatio ad eum finem imponitur, ut memoriam haberet obligationis voti, quã tenebatur, si dispensatio perit, & votum re-

dit, cessat finis hujus impositionis, & obligationis; cum ipsummet votum, quod redit, sufficientem sui memoriam excitet. Unde solvitur fundamentum contrarię opinionis; satis enim Pontifex expressit commutationem non duraturam amplius, quàm duraret dispensatio facta solum ad quemdam effectum; nam cum contrarium non expresserit, censendus est naturam commutationis, & subrogationis noluisse mutare, & deflectere à regula generali. Quod

Conf. ex eo, quòd juxta communissimam DD. quando votum commutatur in rem minorem, licitum sit votenti omisã materiã subrogatã redire ad priorem promissam, quia in favorem votentis fit hæc subrogatio: atqui quando votum castitatis commutatur in Confessionem mensuram, & alia quotidiana opera pietatis, commutatur in rem minorem: ergo.

Ad 4. Q. Pœnitere de voto 506
facto per se loquendo nullam continere culpam, censent Suarez *l. 5. de vot. cap. 7. n. 4. & seqq.* Laym. *l. 4. tr. 4. cap. 4.* & alii, saltem si tristitia, & pœnitentia efficax non sit, sed conjuncta cum firmo proposito exequendi votum; quia talis pœnitentia, & voti displicentia non versatur cir-

ca: objectum malum; nam sicut ab initio potuit homo non vovere, sic post votum factum potest optare, seu nolle vovisse; quia utriusque actus est idem objectum: ergo ex parte objecti poenitentia, & dolor de voto edito nullam malitiam continet; ex parte finis verò potest actus honestari, si cognoscas votum tibi fore damnosum. Palao tamen citt. D. 1. p. 21. cum aliis affirmat, regulariter dolere de voto facto peccatum esse veniale. Tum quia hic dolor aliquo modo infirmat propositum voti exequendi. Tum quia retrahit hominem à via perfectionis assumpta. Tum de-

nique quia frequenter habetur ex proprio amore, quò vult onera, & obligationes utiles, & sanctas excutere, ac proinde ex fine non licito. Imò si ejusmodi actus doloris, & poenitudinis conjunctus sit cum periculo prævaricandi, seu non exequendi promissum, etiam culpa mortali non vacabit, ut notat hîc Cajetan. a. 6. Dolere tamen de voto ob transgressiones factas, non tantum culpa carebit, sed etiam actus virtuosus esse poterit, cum sit actus doloris non tam de voto, quàm de ejus transgressione.

CA-